

Hierarchical analysis of the effective factors of green sports turnover with emphasis on indigenous-local games

**Mahboobeh
Roozbahani***

Assistant Professor of Sports Management
Department, Payame Noor University, Tehran, Iran

Fateh Faraziani

Assistant Professor of Sports Management
Department, Payame Noor University, Tehran, Iran

**Monavar Gafoori
Havooshki**

MA of Sports Management, Payam Noor University,
Garmsar, Iran

Abstract

The aim of the present study was to Hierarchical analysis of the effective factors of green sports turnover with emphasis on indigenous-local games. The present study was conducted in a qualitative-quantitative manner in terms of its applied purpose. The statistical population of the qualitative section was indigenous-local sports managers and tourism managers familiar with Kerman-Shahr Babak sports tourism. In the qualitative part, data was collected using semi-structured interviews, and then the semantic patterns of the data were identified and interpreted using coding in the qualitative method of content analysis. The data collected from the qualitative stage were compared, weighted and prioritized with the help of Analytical Hierarchy Process (AHP). The findings of the qualitative section were identified in the form of 5 factors (physical, economic, sports, motivational, and environmental factors) and 32 components as factors affecting green sports tourism with an emphasis on indigenous-local games. The findings also showed that sports-related factors were of the highest importance and environmental factors were the least important, and among the sub-components, attention to group games, bus allocation, and diversity in games were the most important factors

* Corresponding Author: m.roozbahani@pnu.ac.ir

Roozbahani, M., Farazyani, F., & Ghafoori Havoshki, M. (2024). Hierarchical analysis of the effective factors of green sports turnover with emphasis on indigenous-local games. *Research in sport Management*, 13(13), 1-27.

affecting green sports tourism. The implications of this research can be broad and guide policymakers, tourism boards, and cultural organizations involved in hosting them in planning and decision-making. Also, by recognizing the value of indigenous games in the broader context of sports tourism, stakeholders can develop strategies to promote sustainable tourism practices, preserve cultural heritage, and enhance inclusive economic growth. The results of this study should contribute to the ongoing discourse on the intersection of culture, sports, and tourism, and emphasize the importance of indigenous games as a unique and untapped asset in the sports tourism landscape in Iran.

Introduction

Green tourism is based on natural resources and derived from local culture and is considered an important component of sustainable tourism. Because sports tourism is not related to a specific language or culture, it includes all cultures, and this provides a suitable platform for countries that have failed to attract tourists due to specific religious reasons. In addition to the mentioned cases, due to the fact that today the tourism industry has assumed a special role in the world economy and considering the discussion of profitability for the countries that host international and global competitions, the importance of this subset of the tourism industry is more than ever. It appears. There are many tourists who travel to that region due to the existence of a strong culture in a region, one of the most important symbols of which are native games and ceremonies.

Methods and Material

In the qualitative part of the research, the coding method was used in content analysis to analyze the data obtained from the interviews. In the quantitative part, a 9-point researcher-made questionnaire by Thomas L. Sati was used based on the qualitative part. And in the quantitative part, the validity and reliability were calculated and verified by the AHP expert method and with the consistency rate. Also, by using coding in the content analysis stage, the main and subcategories of the research were identified and then the resulting data were analyzed with the help of the AHP model, which was programmed in the Expert Choice software package to implement the hierarchical analysis process technique was place.

Results and Discussion

From normalizing, relative and final weighting to 32 identified indicators of green sports tourism with respect to native-local games, it

can be seen that the index of attention to group games with normalized and relative weighting is 1.00 and 0.044. , has the highest priority, In the third priority, diversity in games with a normalized and relative weight of 0.966 and 0.037, having the highest level of influence and the factor of organizing trade fairs with a normalized and relative weight of 0.653 and 0.012 are placed in the next ranks. had Also, the indicators of improving the safety situation of the place and the government budget with a normalized and relative weight of 0.756 and 0.012 and the index of increasing security with a normalized and relative weight of 0.802 and 0.021 have the least influence on green sports tourism with respect to the game It was native-local.

Conclusion

The use of new and scientific methods of green sports tourism development can help to develop tourism and ultimately improve the livelihood level of the society and help develop native and local sports and games. Therefore, the more exciting a sport is, the more popular it is, and the easier it is to perform and understand for the audience, the more popular it is among the public. Tourists pay attention to the sport in which the least damage has been done to the nature and at the same time it has originality and local excitement. In fact, the combination of sport and nature is very important in the development of tourism and attracting tourists. Finally, the existence of advanced training facilities and equipment is emphasized in the infrastructure factor. Standard and high-quality facilities and equipment make the athletes maintain their readiness until the start of the competition, and its absence is one of the main challenges for the development of the sports tourism industry in Babak city with respect to native and local sports.

Keywords: Green Sports Tourism, Indigenous-Local Games, Sustainable development, Economic growth.

تحلیل سلسله مراتبی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با تاکید بر بازی‌های بومی - محلی

محبوبه روزبهانی*

استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

فاتح فرازایانی

استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

منور غفوری هاوشکی

کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، گرمسار، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تحلیل سلسله مراتبی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با تاکید بر بازی‌های بومی - محلی بود. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی که به صورت کیفی - کمی انجام شد. جامعه آماری بخش کیفی مدیران ورزش‌های بومی-محلی و مدیران گردشگری آشنا به گردشگری ورزشی کرمان - شهر بابک بودند. در بخش کیفی با استفاده از ابزار مصاحبه نیمه ساختاریافته به جمع آوری داده‌ها و سپس با استفاده از کدگذاری در روش کیفی تحلیل محتوا به شناسایی و تفسیر الگوهای معنایی داده‌ها پرداخته شد. داده‌های جمع آوری شده از مرحله کیفی به کمک فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) مقایسه، وزن دهی و اولویت بندی شدند. یافته‌های بخش کیفی در قالب ۵ عامل (عوامل فیزیکی، اقتصادی، ورزشی، انگیزشی و محیطی) و ۳۲ مؤلفه بعنوان عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با تاکید بر بازی‌های بومی محلی شناسایی شدند. همچنین یافته‌ها نشان داد که عوامل مرتبط با ورزش دارای بالاترین اهمیت و عوامل محیطی کمترین اهمیت و در بین زیر مؤلفه‌ها توجه به بازی‌های گروهی، تخصیص اتوبوس و تنوع در بازی‌ها مهمترین مؤلفه‌های مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز بودند. پیامدهای این تحقیق می‌تواند گسترده باشد و راهنمای سیاست‌گذاران، هیئت‌های گردشگری و سازمان‌های فرهنگی درگیر در میزبانی آنها در امر برنامه ریزی و تصمیم گیری باشد. همچنین با شناخت ارزش بازی‌های بومی در زمینه وسیع تر گردشگری ورزشی، ذینفعان می‌توانند استراتژی‌هایی را برای ترویج شیوه‌های گردشگری پایدار، حفظ میراث فرهنگی و تقویت رشد اقتصادی فراگیر توسعه دهند. نتایج این مطالعه باید به گفتمان جاری در مورد تلافی فرهنگ، ورزش و گردشگری کمک کند و بر اهمیت بازی‌های بومی به عنوان یک دارایی منحصربه‌فرد و ناشناخته در چشم‌انداز گردشگری ورزشی در ایران تأکید کند.

کلیدواژه‌ها: گردشگری ورزشی، بازی‌های بومی محلی، توسعه پایدار، رشد اقتصادی

مقدمه

در عصر حاضر صنعت گردشگری^۱ به عنوان بزرگترین صنعت جهان امروز و یکی از ارکان توسعه پایدار معرفی می‌شود. با توجه به این که اقتصاد کشور ایران اتکا شدیدی به درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام دارد و متغیرهای کلان اقتصادی با دنباله‌روی از قیمت جهانی نفت در طول زمان دچار نوسانات شدید می‌شود و با توجه به جوان بودن جمعیت کشور و بالا بودن نرخ بیکاری، توسعه صنعت گردشگری در کشور ایران از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد (بصیرت و شرقی و همکاران، ۱۳۹۸). گردشگری به طور کلی به علت خصلت بین رشته‌ای خود قابلیت نگرش‌های متفاوت را دارا می‌باشد، که خود سبب ارائه تعاریف بسیاری از آن گردیده است. در تعاریف اولیه بیشتر بر بعد فاصله تأکید گردیده و گردشگران بر مبنای فاصله‌ای که از محل مسکونی داشتند، طبقه‌بندی می‌شدند. به گونه‌ای که کمیسیون ملی گردشگری آمریکا^۲ (۱۹۷۳) در تعریف گردشگری داخلی فاصله پنجاه مایل را در نظر گرفته که دربرگیرنده تمامی سفرها به جز سفر برای کار می‌شد (گوتام و لویز^۳، ۲۰۱۵). گردشگری، یکی از صنایع رو به رشد در آینده خواهد بود و برخلاف بسیاری از صنایع دیگر که ممکن است متأثر از پیشرفت فناوری کاملاً تغییر ماهیت دهند، حتی به شکل موجود هم سهم بزرگ‌تری در اقتصاد کشورها و شهرها دارد (حسن‌زاده، ۱۳۹۴).

در این میان گردشگری ورزشی به دلیل اینکه به زبان یا فرهنگی خاص مربوط نیست، همه فرهنگ‌ها را در بر می‌گیرد و این برای کشورهایی که به دلایل خاص اعتقادی و دینی در جذب گردشگر ناموفق بوده‌اند، بستری مناسب را فراهم می‌سازد. در کنار موارد یاد شده به دلیل اینکه امروزه صنعت گردشگری نقش ویژه‌ای را در اقتصاد جهانی برعهده گرفته و با توجه به بحث سودآوری برای کشورهای میزبان رقابت‌های بین‌المللی و جهانی، اهمیت این زیر مجموعه از صنعت گردشگری، بیش از پیش نمود پیدا می‌کند. فارغ از اثرات اقتصادی گردشگری ورزشی، این بخش در احساس غرور و سربلندی، وجدان کاری و سختکوشی، احترام به قانون و قانون‌پذیری، حس رقابت و انگیزه پیشرفت نیز تأثیرگذار است (غفوری و همکاران، ۱۳۹۸).

1. Tourism industry

2. US National Tourism Commission

3. Gotham & Lewis

گردشگری سبز (طبیعت‌گردی) به عنوان یکی از مباحث رو به رشد در بخش گردشگری به یک ابزار بزرگ اقتصادی برای شهرها و روستاها تبدیل شده است. در واقع شکلی از مدیریت منابع طبیعی، مجموعه‌ای از اقدامات آگاهانه زیست محیطی و حفاظت از تنوع زیستی تعریف شده است (گوتام و لویز، ۲۰۱۵: ۶۲). گردشگری سبز بر مبنای سرمایه‌های طبیعی و برگرفته از فرهنگ بومی است (حسن زاده، ۱۳۹۴) و یک جزء مهم از گردشگری پایدار محسوب می‌شود. به عنوان سفر به مکان‌هایی که جاذبه اصلی پوشش گیاهی، پوشش جانوری و میراث فرهنگی هستند، تعریف می‌شود که هدف آن کاهش اثرات بر محیط زیست، حفظ منابع طبیعی و فرهنگی است. محصولات و خدمات بسته به شیوه‌های به کارگرفته شده از سوی صاحبان کسب و کار می‌توانند تأثیرات محیطی و اجتماعی داشته باشند. همچنین خریداران کالا و خدمات نیز می‌توانند تأثیر بارزی از طریق نوع تقاضا و قدرت خریدشان داشته باشند. این فرایند به عنوان مدیریت زنجیره تأمین پایدار^۱ یا "سبز کردن" زنجیره تأمین شناخته می‌شود. این تلاش مسائل اجتماعی - اقتصادی مانند فقر جامعه محلی و محرومیت و همچنین تأثیرات زیست محیطی را مخاطب قرار می‌دهد (حسن‌زاده، ۱۳۹۴). در زنجیره تأمین خدمات سنتی گردشگری یعنی "تأمین‌کنندگان محصولات گردشگری-آژانس-گردشگران"، شرکت‌های خدمات مسافرتی در موقعیت محوری قرار دارند. در دفاع از مفهوم گردشگری سبز امروز باید گفت که تنها راه رفع نیاز مصرف سبز از مسیر ساخت زنجیره تأمین خدمات و محصولات سبز گردشگری و ارائه آن برای مصرف گردشگران می‌گذرد (یان و همونگ^۲، ۲۰۱۱). چهار مؤلفه گردشگری سبز؛ مسئولیت زیست محیطی (حفاظت، نگهداری، و ارتقاء طبیعت و محیط فیزیکی به منظور تضمین سلامت بلندمدت اکوسیستم حمایت‌کننده حیات)، دوام و بقای اقتصاد محلی (حمایت از اقتصاد، کسب و کار، و جوامع محلی به منظور تضمین بقا و پایداری اقتصادی)، تنوع فرهنگی (حفظ و احترام به فرهنگ‌ها و تنوع فرهنگی به منظور تضمین رفاه و سلامت مستمر فرهنگ‌های محلی یا میزبان) و غنای تجربی (ارائه تجربیات رضایت‌بخش از طریق مشارکت و ارتباط با طبیعت، افراد، مکان‌ها و فرهنگ‌ها) هستند (حسینی، ۱۳۹۲).

1 . Sustainable supply chain management (SSCM)

2 . Yan & Hong

بازبینی و بازشناسی ریشه‌های فرهنگی و تربیت بدنی ورزش ایران نشان می‌دهد، بازی‌ها و سرگرمی‌های بومی و محلی، به عنوان کهن‌ترین گونه فرهنگی به جا مانده از انسان‌های نخستین، یکی از رایج‌ترین و در عین حال سودمندترین و از هر نظر اقتصادی‌ترین نوع گذراندن اوقات فراغت در گذشته به حساب می‌آمده است. یکی از انواع مختلف بازی‌ها که از جذابیت خاصی بین مردم برخوردار می‌باشد، بازی‌های بومی و محلی است که با آداب و رسوم مردم در ارتباط بوده و رابطه مستقیمی با خصائل نیک انسانی دارد (زیتونلی و همکاران، ۱۳۹۱). بازی‌هایی که بر اساس نیازهای مختلف و متنوع جامعه و به تناسب اوضاع و شرایط اقلیمی و خرده فرهنگی پدید آمدند و برای هزاران سال همراه بزرگسالان و کودکان بودند و به آنها کمک کردند که با یکدیگر پیوندهای دوستانه و عاطفی برقرار کنند و ساز و کارهای زندگی را پیشاپیش بیازمایند. این ورزش‌ها، علاوه بر کاهش خستگی‌های جسمی و روانی، روح همکاری و تعاون و همبستگی را در افراد تقویت کرده و اثرات بسیار مفید آموزشی و تربیتی به جا می‌گذارند (پاپ زن و همکاران، ۱۳۹۴). بازی‌های بومی و محلی نیز با توجه به قرابتی که با ورزش و رویدادهای ورزشی دارد و همچنین ارتباط قوی که با فرهنگ بومی و منطقه‌ای دارد، در این زمینه بسیار مهم است. گردشگران بسیاری وجود دارند که به واسطه وجود فرهنگی قوی در یک منطقه که یکی از مهمترین نمادهای آن بازی‌ها و مراسم بومی است، اقدام به سفر به آن منطقه می‌کنند. پارک‌بازی‌های بین المللی^۱ دانمارک یکی از مکان‌هایی بود که پیوند بازی‌های بومی و محلی را با گردشگری نشان داد. در این مکان، بازی‌ها و ابزار و وسایل استفاده شده موجب جذابیت و افزایش کیفیت این رخداد بود؛ به صورتی که افراد و تماشاگران بسیاری را جذب و افراد بسیار زیادی وسایل به کار گرفته شده در این بازی‌ها را به عنوان یادگاری و یادبود خریداری کردند (نورگارد^۲، ۲۰۰۵).

بر این اساس، به نظر می‌رسد انجام پژوهش‌های علمی در رابطه با موضوع مورد بحث می‌تواند به توسعه گردشگری ورزشی سبز با توجه به نقش بازی‌های بومی محلی در سطح استان به برنامه‌ریزی‌های بهتر از سوی مسئولین کمک نماید. از سوی دیگر هرچند تاکنون بازی‌ها و ورزش‌های بومی ایران تا حدودی از ابعاد فرهنگی اجتماعی در برخی مناطق مورد

1 . International Games Park

2 . Norgard

توجه قرار گرفته است، اما منابع موجود در این باره، بسیار اندک و ناقص می‌باشند و تنها به ارائه توصیفی فشرده و اجمالی در خصوص معرفی برخی بازی‌ها پرداخته‌اند و درخصوص تبیین و تحلیل جامعی در خصوص استفاده از ظرفیت این بازی‌ها در جذب گردشگران ورزشی و علی‌الخصوص توسعه گردشگری سبز تحقیق خاصی وجود ندارد، که یافته‌های تحقیق حاضر می‌تواند برای متولیان امر حوزه ورزش، محیط زیست و همچنین حوزه گردشگری در استان کرمان و شهر بابک کاربرد داشته باشد تا با استفاده از یافته‌ها و راهبردهایی که از این تحقیق استخراج خواهد شد به رونق و توسعه گردشگری ورزشی سبز و نیز بازی‌های بومی محلی منجر شود. از سوی دیگر نتایج این تحقیق به نظر می‌رسد می‌تواند در توسعه گردشگری ورزشی سبز وابسته به بازی‌های بومی محلی تأثیرگذار باشد و با شناسایی فرصت‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ایجاد ظرفیت‌های توسعه گردشگری سبز در جهت جذب بیشتر گردشگران ورزشی سبز و دریافت حداکثر نتایج اقتصادی- اجتماعی از برگزاری این رویدادها می‌توان مقاصد گردشگری ورزشی را منتفع از این نتایج گرداند که نهایتاً هم به رشد ورزش‌های بومی محلی و هم به رشد منطقه کمک خواهد کرد.

با توجه به ظرفیت موجود در بازی‌های بومی و محلی در همه مناطق ایران و از طرفی اهمیت توسعه گردشگری سبز این موضوع باید مورد توجه قرار بگیرد که به چه صورت و با در نظر گرفتن چه عواملی می‌توان از پتانسیل‌های بازی‌های بومی و محلی در راستای توسعه گردشگری سبز در ایران استفاده کرد. همچنین با توجه به کمبود منابع، رتبه‌بندی عوامل مؤثر می‌تواند مدیریت را در بهینه کردن گردشگری ورزشی سبز یاری نماید. لذا با توجه به نبود آگاهی کافی و شناخت مناسب از بازی‌های بومی و محلی در مدیران و سیاست‌گذاران آموزشی ملی و استانی و بی‌توجهی به نقش مهم آن در جذب گردشگر و توریست، باید در این زمینه توجه کافی صورت پذیرد. با توجه به مطالب فوق، و بالا بودن ظرفیت استان کرمان و شهر بابک در گردشگری سبز ورزشی با تأکید بر بازی‌های بومی و محلی، که در این شهرستان بیش از ده‌ها بازی بومی و محلی خاص وجود دارد و این نکته که شهر بابک عضو فعال کانون‌های اسب سواری، چوب‌زنی و بازی‌های بومی و فصلی در جنوب کشور می‌باشد، بنابراین هدف سؤال اصلی پژوهش حاضر اینگونه مطرح می‌گردد: که تحلیل سلسله

مراتبی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی و محلی در شهر بابک چگونه است و کدام عوامل بیشترین اهمیت را دارند؟

پیشینه پژوهش

در راستای این پژوهش معدنی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان نقش گردشگری ورزشی در ترویج رفتارهای سبز گردشگران دریافتند که گردشگری ورزشی ضمن ایجاد مزایای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی عظیم برای ساکنان و بازدیدکنندگان، سهم قابل توجهی در بروز رفتارهای سبز در گردشگران را دارد و این مقوله ضمن حفاظت از محیط زیست، بر توسعه گردشگری ورزشی نیز تأثیر دارد. همچنین، این مقوله نشان دهنده ترکیبی از رفتارهای سبز است که می‌تواند علاوه بر ایجاد تجربیات تفریحی، نگرش‌های طرفدار محیط زیست بازدیدکنندگان را تقویت کند و آنها را توسعه بخشد. موسوی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهش خود با عنوان الگوی توسعه گردشگری ورزشی پایدار با رویکرد ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی و محلی به این نتیجه رسیدند که وجود جاذبه‌های گردشگری ورزشی به عنوان شرایط علی موجب ضرورت یافتن توسعه گردشگری ورزشی پایدار با رویکرد ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی گردیده است که در صورت به کارگیری راهبردهای سیاستگذاری، مدیریت و برنامه ریزی و بازاریابی در بستر مناسبی از زیرساخت‌ها و با توجه به مشارکت دینی و اجتماعی و ملاحظات مالی و حمایتی می‌تواند منجر به ظهور پیامدهای پایداری معیشت جوامع محلی گردد. بهاران و همکاران (۱۴۰۰) در مطالعه‌ای با عنوان طراحی مدل توسعه گردشگری ورزشی با تأکید بر عوامل طبیعی دریافتند که عوامل طبیعی مورد بررسی در این مطالعه به ترتیب بعد زیرساختی (۲۳/۸۶۲)، جاذبه‌های طبیعی (۲۰/۹۲۸)، اکولوژی (۲۷/۹۰۷) و فعالیت ورزشی مناسب با طبیعت لرستان (۲۲/۳۷۴) بر توسعه گردشگری ورزشی در استان لرستان تأثیر داشته‌اند. از این رو می‌توان نتیجه گرفت که مسئولان مرتبط جهت طراحی مدل توسعه گردشگری باید به کلیه شاخص‌های عوامل طبیعی توجه نمایند. گل‌زاده و میرآبادی (۱۳۹۸) در مطالعه خود نشان دادند که به جز عوامل محیطی که به عنوان نقاط قوت منطقه در زمینه توسعه و ترویج گردشگری بازی‌های بومی و محلی مطرح می‌باشند، در سایر شاخص‌ها، شهرستان تبریز با وضعیت نامطلوب و نازلی در این زمینه روبرو می‌باشد. بصیرت و شرقی (۱۳۹۸) تحقیقی با عنوان نقش ورزش‌های بومی

محلی بر توسعه پایدار و جذب گردشگر انجام دادند. بر اساس یافته‌های تحقیق گزارش کردند که ورزش می‌تواند نقش بسزایی را در رسیدن به توسعه پایدار ایفا کند. غفوری و همکاران (۱۳۹۸) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی تأثیر بازی‌های بومی و محلی بر افزایش در تولید ناخالص داخلی و ایجاد اشتغال، نشان داد بازی‌های بومی و محلی به وسیله توسعه گردشگری، ایجاد ارزش، اشتغال‌زایی، درآمدزایی و افزایش تولید منجر به افزایش در تولید ناخالص داخلی می‌شود. میرباقری و همکاران (۱۳۹۸) تحقیقی با عنوان بررسی راهبردهای توسعه صنعت گردشگری در بستر ICT در استان آذربایجان شرقی انجام دادند و گزارش کردند که صنعت گردشگری، به عنوان گسترده‌ترین صنعت خدماتی جهان، از منابع مهم رونق اقتصادی (اشتغال‌زایی، کسب درآمدهای ارزی، کاهش فقر و غیره) و افزایش تبادل و تعامل اجتماعی محسوب می‌شود. نتلزی و همکاران^۱ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان بازی‌های بومی محلی به عنوان کاتالیزور گردشگری ورزشی در آفریقای جنوبی که با استفاده از رویکرد ترکیبی، داده‌های کیفی از طریق مصاحبه‌های عمیق با مطلعان کلیدی، از جمله مقامات دولتی مسئول امور فرهنگی، برگزارکنندگان بازی‌های بومی و گروه‌های مختلف ذینفع جمع‌آوری می‌شوند و داده‌های کمی از طرف خود از ساکنان جوامع میزبان و از شرکت‌کنندگان و تماشاگران رویداد تهیه شد. نتایج پیش‌بینی شده این مطالعه شامل بینش‌هایی درباره راه‌هایی است که بازی‌های بومی می‌توانند جذابیت آفریقای جنوبی را به عنوان یک مقصد گردشگری ورزشی افزایش دهند. درک دیدگاه‌های ذینفعان کلیدی در مورد بازی‌های بومی می‌تواند زمینه‌های بالقوه استفاده از بازی‌های بومی برای گردشگری ورزشی را آشکار کند. یافته‌ها می‌توانند ابتکارهایی را که بر هم‌افزایی بین میراث فرهنگی و گردشگری به نفع جوامع محلی و اقتصاد گسترده‌تر آفریقای جنوبی سرمایه‌گذاری می‌کنند، اطلاع دهد. موسوی و همکاران^۲ (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان ورزش روستایی و بازی‌های محلی: حلقه مفقوده بین توسعه گردشگری ورزشی و پایداری دریافتند که توسعه پایدار گردشگری ورزشی متأثر از شش مقوله «سیاست‌گذاری»، «بازاریابی»، «مالی و پشتیبانی»، «مشارکت مذهبی و اجتماعی»، «زیرساخت» و «مدیریت و برنامه‌ریزی» است. در مرحله

1. Netelzi

2. Musavi

کمی، از مدل سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی برای اعتبارسنجی مدل استفاده شد. جامعه آماری این مرحله شامل کارکنان سازمانی فعال در حوزه گردشگری و ورزش، مربیان سازمان یافته، داوران و ورزشکاران ورزش روستایی مازندران بود. یافته های این مرحله نشان داد که مقوله های «سیاست گذاری» (۰/۴۶۱)، «بازاریابی» (۰/۳۵۱)، «مالی و حمایتی» (۰/۳۰۳)، «مشارکت مذهبی و اجتماعی» (۰/۳۱۸)، «زیرساخت» (۰/۱۶۶) و «مدیریت و برنامه ریزی» (۰/۵۰۶) بر متغیر مستقل توسعه گردشگری ورزشی پایدار تأثیر می گذارد. گاوریلویچ و ماکسیموویچ^۱ (۲۰۱۸) تحقیقی با عنوان نوآوری های سبز در بخش گردشگری انجام دادند و گزارش کردند که گردشگری پایدار، هوشمند و سبز به زودی واقعیت را به سوی سرمایه گذاری در سبز کردن بخش گردشگری دنبال خواهد نمود. میترا و همکاران^۲ (۲۰۱۷) در پژوهشی تأثیر مدیریت گردشگری بر توسعه گردشگری ورزشی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج این مطالعه نشان داد که تأثیرات مهم دو متغیر مستقل (یعنی اثرات زیست محیطی و تأثیرات اقتصادی) بر حمایت از توسعه گردشگری وجود دارد؛ در حالی که فقدان تأثیرات اجتماعی بر آن تأثیر قابل توجه ندارد.

روش

تحقیق حاضر از نظر هدف یک پژوهش کاربردی محسوب می شود که از لحاظ جمع آوری داده ها به صورت کیفی - کمی (آمیخته) انجام شد. با توجه به موضوع تحقیق، جامعه آماری مورد نظر در بخش کیفی تحقیق حاضر مدیران ورزش های بومی - محلی و مدیران گردشگری آشنا به گردشگری ورزشی بودند که به روش هدفمند و تا حد رسیدن به اشباع نظری تعداد ۱۲ نفر بعنوان نمونه انتخاب گردیدند و با استفاده از ابزار مصاحبه نیمه ساختار یافته به جمع آوری و مقایسه اطلاعات خاص مربوط به هدف پژوهش پرداخته شد. جامعه آماری بخش کمی تمامی مدیران و کارکنان هیئت ورزش های بومی - محلی و اداره ورزش و جوانان (۴۰ نفر) و کارکنان ادارات میراث فرهنگی و گردشگری کرمان و شهر بابک (۳۵ نفر) که تعداد آنها جمعاً ۷۵ نفر می باشد. با توجه به تعداد محدود جامعه آماری در بخش کمی، از روش کل شمار استفاده شد و تمامی جامعه آماری به عنوان نمونه انتخاب شدند. در

1. Gavrilović, Maksimović

2. Mitra & al

نهایت با توجه به پرسشنامه‌های عودت داده شده اطلاعات ۶۳ نفر از مدیران و کارکنان ورزش‌های بومی-محلی و اداره ورزش و جوانان و کارکنان ادارات میراث فرهنگی و گردشگری کرمان و شهربابک تجزیه و تحلیل گردید. در بخش کیفی تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌های انجام شده از روش کدگذاری در تحلیل محتوا استفاده شد. در بخش کمی از پرسشنامه محقق ساخته ۹ درجه ای توماس ال ساتی بر اساس بخش کیفی استفاده شد. در بخش کیفی برای حصول اطمینان از قابلیت اطمینان داده‌های پژوهش از روش مطالعه مکرر، مقایسه داده‌ها، خلاصه‌سازی و دسته‌بندی اطلاعات بدون این که در داده‌ها تغییری ایجاد شود استفاده شد و در بخش کمی روایی و پایایی به شیوه خبره‌سنجی AHP و با نرخ سازگاری محاسبه و تأیید گردید. پس از مصاحبه با استفاده از کدگذاری در تحلیل محتوا مقوله‌های اصلی و فرعی تحقیق که همان شاخص‌های مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی بودند شناسایی و سپس داده‌های حاصل به کمک مدل AHP که در بسته نرم‌افزاری Expert Choice برای اجرای تکنیک فرآیند تحلیل سلسله مراتبی برنامه‌نویسی شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

جدول شماره ۱: کدگذاری باز، محوری و گزینشی (انتخابی)

کد گزینشی	کدهای محوری	کدهای باز
۵. عوامل موثر بر گردشگری ورزشی بومی-محلی	عوامل فیزیکی	حمل نقل هوایی، ریلی، راه سازی، تخصیص اتوبوس ویژه، حمل و نقل سبز، هتل‌ها، متل‌ها، خانه‌های روستایی اجاره‌ای
	عوامل اقتصادی	بودجه دولتی، جذب سرمایه، اسپانسرشیپ، سرمایه گذاری داخلی و خارجی، افزایش اشتغال، برگزرداری نمایشگاه های تجاری.
	عوامل مربوط به ورزش	تنوع در ورزش‌ها، تنوع در بازی ها، توجه به بازی‌های گروهی، تطابق ورزش و طبیعت، ورزشکار حامی محیط زیست
	عوامل انگیزشی	بهبود وضعیت ایمنی محل، افزایش امنیت، ایجاد پست‌های راهنمایی، تشویق و جوایز، برپایی سمینارها، بازاریابی سبز،
	عوامل محیطی	طبیعت گردی، جاذبه‌های طبیعی بکر، حفاظت منابع طبیعی، مبلمان روستایی، بهداشت و سلامت، جاذبه‌های تاریخی، محیط زیست پایدار

در نهایت با توجه به یافته‌های بخش کیفی ۵ عامل و ۳۲ مؤلفه بعنوان عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی و محلی شناسایی و تدوین شدند.

جدول شماره ۲: وزن‌های نرمالایز، نسبی و نهایی شاخص‌ها مؤثر در آزمون پایایی

شاخص‌ها	وزن نرمالایز	وزن نسبی	وزن نهایی (حالت سنتر ایده آل)
حمل نقل هوایی	۰.۸۴۹	۰.۰۲۹	۰.۰۲۹
ریلی	۰.۸۸۱	۰.۱۸	۰.۱۸
راه سازی	۰.۹۲۱	۰.۰۱۲	۰.۰۱۲
تخصیص اتوبوس ویژه	۰.۹۶۸	۰.۰۳۴	۰.۰۳۴
حمل و نقل سبز	۰.۹۵۳	۰.۰۳۴	۰.۰۳۴
هتل‌ها	۰.۹۵۳	۰.۰۳۴	۰.۰۳۴
متل‌ها	۰.۹۲۸	۰.۰۱۹	۰.۰۱۹
خانه‌های روستایی اجاره ای	۰.۹۸۲	۰.۰۲۵	۰.۰۲۵
بودجه دولتی	۰.۹۶۸	۰.۰۲۴	۰.۰۲۴
جذب سرمایه	۰.۸۴۵	۰.۰۲۶	۰.۰۲۶
اسپانسرشیپ	۰.۹۲۸	۰.۰۲۴	۰.۰۲۴
سرمایه گذاری داخلی و خارجی	۰.۸۵۶	۰.۰۳۱	۰.۰۳۱
افزایش اشتغال	۰.۸۶۳	۰.۰۴	۰.۰۴
برگزاری نمایشگاه‌های تجاری	۰.۴۷۵	۰.۰۲۲	۰.۰۲۲
تنوع در ورزش‌ها	۰.۸۱۷	۰.۰۳۷	۰.۰۳۷
تنوع در بازی‌ها	۰.۸۶۳	۰.۰۲۶	۰.۰۲۶
توجه به بازی‌های گروهی	۱.۰۰۰	۰.۰۲۶	۰.۰۲۶
تطابق ورزش و طبیعت	۰.۸۵۶	۰.۰۲۹	۰.۰۲۹
ورزشکار حامی محیط زیست	۰.۹۶۸	۰.۰۲۲	۰.۰۲۲
بهبود وضعیت ایمنی محل	۰.۹۵۳	۰.۰۲۲	۰.۰۲۲

شاخص ها	وزن نرمالایز	وزن نسبی	وزن نهایی (حالت سنتر ایده آل)
افزایش امنیت	۰.۹۵۳	۰.۰۲۸	۰.۰۲۸
ایجاد پست‌های راهنمایی	۰.۹۲۸	۰.۰۴۲	۰.۰۴۲
تشویق و جوایز	۰.۹۸۲	۰.۰۲۵	۰.۰۲۵
برپایی سمنارها	۰.۹۶۸	۰.۰۲۶	۰.۰۲۶
بازاریابی سبز	۰.۸۵۶	۰.۰۲۹	۰.۰۲۹
طبیعت گردی	۰.۸۶۳	۰.۰۰۴	۰.۰۰۴
جاذبه‌های طبیعی بکر	۰.۴۷۵	۰.۰۲۲	۰.۰۲۲
حفاظت منابع طبیعی	۰.۸۱۷	۰.۰۱۷	۰.۰۱۷
مبلمان روستایی	۰.۸۶۳	۰.۰۱۴	۰.۰۱۴
بهداشت و سلامت	۰.۹۲۸	۰.۰۲۲	۰.۰۲۲
جاذبه‌های تاریخی	۰.۹۸۲	۰.۰۲۵	۰.۰۲۵
محیط زیست پایدار	۰.۹۶۸	۰.۰۱۴	۰.۰۱۴

در جدول شماره ۲ به ترتیب وزن نرمالایز، نسبی و نهایی اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی و محلی در آزمون پایایی محاسبه و نتایج آن نشان داده شده است. همانطور که در جدول مشاهده می‌گردد میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰.۰۰ می‌باشد، که عدد کوچکتر یا مساوی ۰.۱ نشان دهنده سازگاری قابل قبول است.

جدول شماره ۳: نرخ نرمالایز عوامل تحقیق در آزمون پایایی

عامل	وزن نرمالایز	وزن نسبی	وزن نهایی (حالت سنتر ایده آل)
عوامل فیزیکی	۰/۴۵۸	۰.۱۰۱	۰.۱۰۱
عوامل اقتصادی	۰.۵۰۶	۰.۰۷۷	۰.۰۷۷
عوامل مربوط به ورزش	۰.۹۷۷	۰.۴۱۵	۰.۴۱۵
عوامل روانی و انگیزشی	۰.۶۴۰	۰.۳۰۵	۰.۳۰۵
عوامل محیطی	۰.۶۲۴	۰.۱۰۲	۰.۱۰۲

در جدول شماره ۳ به ترتیب وزن نرمالایز، نسبی و نهایی اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی در آزمون پایایی محاسبه و نتایج آن نشان داده شده است. همانطور که در جدول مشاهده می‌گردد میزان نرخ ناسازگاری مدل برابر ۰.۰۰ می‌باشد که عدد کوچکتر یا مساوی ۰.۱ نشان دهنده سازگاری قابل قبول است.

پس از تشکیل ماتریس‌های کارشناسی مقایسات زوجی مربوط به اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی بایستی مقیاس شاخص‌های ($n=1$ و ۲ و ۳ و ۴ و ... و ۱۰) برای هر یک از شاخص‌های مورد نظر محاسبه شود؛ این مقیاس‌ها به طور انتزاعی مشخص می‌کنند که در کل، کدام عوامل و شاخص‌ها از اهمیت بیشتری برخوردار هستند. برای این منظور میانگین هندسی هر یک از سطرهای ماتریس‌های مقایسات زوجی صورت گرفته بر روی شاخص‌ها محاسبه می‌گردد.

جدول شماره ۴: میانگین هندسی ماتریس مقایسات زوجی

عوامل	عوامل فیزیکی	عوامل اقتصادی	عوامل مربوط به ورزش	عوامل روانی و انگیزشی	عوامل محیطی
عوامل فیزیکی	۱/۳۰۸۶۶	۳/۴۹۵۷۲	۳/۲۴۴۳۶	۳/۶۲۲۵۳	
عوامل اقتصادی		۶/۶۷۹۴۴	۳/۸۷۸۵۱	۴/۲۱۱۵۲۱	
عوامل مربوط به ورزش			۱/۶۸۹۴۸	۳/۳۱۲۳۶	
عوامل روانی و انگیزشی				۴/۲۱۲۳۶	
عوامل محیطی					

در جدول شماره ۴ مقایسات زوجی مربوط به پنج عامل اصلی مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی که به کمک بهره‌گیری از نظرات کارشناسان و خبرگان اداره ورزش و جوانان و سازمان گردشگری و میراث فرهنگی شهر بابک درجه اهمیت هر یک از این عوامل تعیین شده است. به عبارتی وزن و جایگاه هر متغیر را براساس عوامل مورد نظر تعیین و در نهایت به کمک روابط حاکم در مدل AHP سهم تأثیر هر متغیر را در اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی مشخص می‌شود.

جدول شماره ۵: وزن های نرمالایز و نسبی اولویت بندی عوامل مؤثر

عوامل	وزن نرمالایز	وزن نسبی
عوامل فیزیکی	۰.۷۵۶	۰.۲۰۱
عوامل اقتصادی	۰.۴۴۵	۰.۰۷۷
عوامل مربوط به ورزش	۱.۰۰۰	۰.۳۳۴
عوامل روانی و انگیزشی	۰.۷۴۲	۰.۲۲۳
عوامل محیطی	۰.۶۹۶	۰.۱۶۵

در جدول شماره ۵ به ترتیب شاخص های مشاهده می گردد که در بین ۳۲ شاخص شناسایی شده گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی های بومی - محلی شاخص توجه به بازی های گروهی با وزن نرمالایز و نسبی ۱/۰۰ و ۰/۰۴۴، دارای بالاترین اولویت، در اولویت دوم شاخص تخصیص اتوبوس ویژه با وزن نرمالایز و نسبی ۰.۹۶۸ و ۰.۰۳۴، در اولویت سوم تنوع در بازی ها با وزن نرمالایز و نسبی ۰/۹۶۶ و ۰/۰۳۷، دارای بالاترین سطح تأثیرگذاری و عامل برگزاری نمایشگاه های تجاری با وزن نرمالایز و نسبی ۰/۶۵۳ و ۰/۰۱۲ در رتبه های بعدی قرار دارند. همچنین شاخص های بهبود وضعیت ایمنی محل و بودجه دولتی وزن نرمالایز و نسبی با ۰/۷۵۶ و ۰/۰۱۲ و شاخص افزایش امنیت با وزن نرمالایز و نسبی ۰/۸۰۲ و ۰/۰۲۱ دارای کمترین تأثیرگذاری بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی های بومی - محلی می باشند.

جدول شماره ۶: وزن های نرمالایز و نسبی اولویت بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز

شاخص ها	وزن نرمالایز	وزن نسبی
حمل نقل هوایی	۰.۸۴۹	۰.۰۲۶
ریلی	۰.۸۸۱	۰.۱۸
راه سازی	۰.۹۲۱	۰.۰۲۴
تخصیص اتوبوس ویژه	۰.۹۶۸	۰.۰۳۴
حمل و نقل سبز	۰.۹۵۳	۰.۰۲۴
هتل ها	۰.۹۵۳	۰.۰۳۴
متل ها	۰.۸۲۸	۰.۰۱۹
خانه های روستایی اجاره ای	۰.۸۵۶	۰.۰۲۵

شاخص ها	وزن نرمالایز	وزن نسبی
بودجه دولتی	۰.۷۵۶	۰.۰۱۲
جذب سرمایه	۰.۸۴۵	۰.۰۲۶
اسپانسرشیپ	۰.۹۲۸	۰.۰۲۸
سرمایه گذاری داخلی و خارجی	۰.۸۵۶	۰.۰۲۱
افزایش اشتغال	۰.۸۶۳	۰.۰۲۶
برگزاری نمایشگاه های تجاری	۰.۶۵۳	۰.۰۱۲
تنوع در ورزش ها	۰.۹۴۵	۰.۰۳۷
تنوع در بازی ها	۰.۹۶۶	۰.۰۳۷
توجه به بازی های گروهی	۱.۰۰۰	۰.۰۴۴
تطابق ورزش و طبیعت	۰.۹۶۳	۰.۰۳۹
ورزشکار حامی محیط زیست	۰.۸۲۴	۰.۰۲۲
بهبود وضعیت ایمنی محل	۰.۷۵۶	۰.۰۱۲
افزایش امنیت	۰.۸۰۲	۰.۰۲۶
ایجاد پست های راهنمایی	۰.۸۶۳	۰.۰۲۷
تشویق و جوایز	۰.۹۶۲	۰.۰۳۲
برپایی سمینارها	۰.۸۴۲	۰.۰۲۶
بازاریابی سبز	۰.۸۵۶	۰.۰۲۹
طبیعت گردی	۰.۹۳۴	۰.۰۳۸
جاذبه های طبیعی بکر	۰.۸۹۶	۰.۰۲۶
حفاظت منابع طبیعی	۰.۹۴۴	۰.۰۳۲
مبلمان روستایی	۰.۸۶۳	۰.۰۱۴
بهداشت و سلامت	۰.۹۲۸	۰.۰۲۲
جاذبه های تاریخی	۰.۸۱۴	۰.۰۲۵
محیط زیست پایدار	۰.۹۰۶	۰.۰۲۱

بحث و نتیجه‌گیری

استفاده از شیوه‌های نوین و علمی توسعه گردشگری ورزشی سبز می‌تواند بر توسعه گردشگری و در نهایت ارتقای سطح معیشتی جامعه، بهبود و به توسعه ورزش و بازی‌های بومی و محلی کمک نماید. گردشگری ورزشی پدیده‌ای چند بعدی است که موفقیت در بهره‌برداری از آن مستلزم شناسایی مقاصد توانمند گردشگری و استفاده بهینه از این توانمندی‌ها و جاذبه‌ها است. گردشگری ورزشی امکان استفاده بهینه از جاذبه‌های طبیعی ورزشی را برای جذب گردشگران ورزشی را فراهم می‌آورد. برای این منظور، اهمیت دادن و سرمایه‌گذاری در جاذبه‌هایی که از نظر کارشناسان اهمیت بیشتری در جذب گردشگران ورزشی دارند، ضروری است. به همین منظور پژوهش حاضر با هدف شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی انجام شد، که یافته‌های بخش کیفی نشان داد که ۵ عامل (عوامل فیزیکی، اقتصادی، مربوط به ورزش، انگیزشی و محیطی) در قالب ۳۲ مؤلفه بعنوان عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی و محلی شناسایی و تدوین شدند.

عوامل و مؤلفه‌های شناسایی شده در این پژوهش با نتایج تحقیقات گل‌زاده و میرآبادی (۱۳۹۸)، بصیرت و شرقی (۱۳۹۸)، میرباقری و همکاران (۱۳۹۸)، غفوری و همکاران (۱۳۹۸)، کمال آبادی‌پور و نگارستانی (۱۳۹۷)، پاپ‌زن و همکاران (۱۳۹۴)، پازکی و پوردخانی (۱۳۹۳) و گاوریلوویک و ماکسیموویچ (۲۰۱۸) در یک راستا قرار دارد.

عوامل فیزیکی که شامل حمل نقل هوایی، ریلی، راه‌سازی، تخصیص اتوبوس ویژه، حمل و نقل سبز، هتل‌ها، متل‌ها، خانه‌های روستایی اجاره‌ای بود. مکان از اهمیت زیادی برای قصد گردشگری برخوردار است. یک مکان گردشگری سبز باید با دیگر اماکن گردشگری تفاوت داشته باشد و تفاوت اصلی آن در بنای اماکن، تجهیزات مورد استفاده، انرژی‌های مصرفی و حمل نقل و اقامتگاه‌های نهفته است. امروزه حمل و نقل سبز به شدت مورد توجه قرار گرفته همچنین خانه‌های روستایی اجاره‌ای به شدت مورد استقبال گردشگران است که استفاده از ظرفیت‌های بومی شهر بابک در این زمینه می‌تواند به توسعه گردشگری ورزشی سبز در این شهر بیانجامد. این نتایج با تحقیقات گل‌زاده و میرآبادی (۱۳۹۸)، پازکی و پوردخانی (۱۳۹۳)، گاوریلوویک و ماکسیموویچ (۲۰۱۸)، همخوانی دارد. در این رابطه

گل زاده و میرآبادی (۱۳۹۸) نیز متغیرهای سرمایه گذاری و تأمین منابع مالی، زیرساخت ها و تأسیسات مختلف گردشگری و عوامل محیطی را به عنوان اثرگذارترین و مهم ترین عواملی که می توانند موجب رونق و توسعه گردشگری بازی های بومی و محلی شهرستان تبریز شوند را مشخص نمودند. پازکی و پوردخانی (۱۳۹۳) عدم زیرساخت های سبز را در کاهش رغبت گردشگران سبز مؤثر می داند. گاوریلویک و ماکسیمویچ (۲۰۱۸) سه جزء، ساختمان سبز، انرژی سبز و زباله های سبز، در عین حال بخش هایی از مفهوم مدیریت سبز است. از این رو، برای درک دیدگاه گردشگری سبز موفق، ضروری است که اجرای مناسب مدیریت سبز، از جمله تلاش های بازاریابی خاص، یعنی بازاریابی سبز، انجام شود.

عوامل اقتصادی مواردی چون بودجه دولتی، جذب سرمایه، اسپانسرشیپ، سرمایه گذاری داخلی و خارجی، افزایش اشتغال، برگزاری نمایشگاه های تجاری را شامل می شود. پایه و اساس هر فعالیت بر تأمین مالی و اثرات اقتصادی آن بر می گردد. جذب سرمایه از هر جهتی چه مستقیم و غیر مستقیم بر اجرا و بنای مقصد گردشگری و کیفیت آن تأثیر بسیاری می گذارد، همچنین توجه به جنبه های اشتغال زایی محلی و استفاده از بومیان در کسب و کارهای فراگرد گردشگری ورزشی در توسعه گردشگری ورزشی سبز شهر بابک از اهمیت بسیاری می تواند برخوردار باشد. این یافته ها با نتایج بصیرت و شرقی (۱۳۹۸)، میرباقری و همکاران (۱۳۹۸)، گل زاده و میرآبادی (۱۳۹۸) و غفوری و همکاران (۱۳۹۸) همخوانی دارد. بصیرت و شرقی (۱۳۹۸) بیان داشتند که عجزین شدن فعالیت های ورزشی با راهبردهای توسعه روستایی فرایندی اثرگذار در توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در یک جامعه روستایی است که در جهت افزایش روابط بهتر افراد در مشارکت گروهی، ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و ایجاد نشاط و سرزندگی در روستا نقش خواهد داشت. میرباقری و همکاران (۱۳۹۸) گزارش کردند که صنعت گردشگری، به عنوان گسترده ترین صنعت خدماتی جهان، از منابع مهم رونق اقتصادی (اشتغال زایی، کسب درآمدهای ارزی، کاهش فقر و غیره) و افزایش تبادل و تعامل اجتماعی محسوب می شود. گل زاده و میرآبادی (۱۳۹۸) نیز متغیرهای سرمایه گذاری و تأمین منابع مالی، زیرساخت ها و تأسیسات مختلف گردشگری و عوامل محیطی را به عنوان اثرگذارترین و مهم ترین عواملی که می توانند موجب رونق و توسعه گردشگری بازی های بومی و محلی شهرستان تبریز شوند را مشخص نمودند. غفوری و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند، بازی های بومی و محلی به وسیله توسعه گردشگری، ایجاد

ارزش، اشتغال‌زایی، درآمدزایی و افزایش تولید منجر به افزایش در تولید ناخالص داخلی می‌شود و همچنین بازی‌های بومی و محلی به‌وسیله ایجاد مشاغل مرتبط با گردشگری، مشاغل مرتبط با تولید وسایل بازی‌ها، مشاغل مرتبط با نیروی انسانی برگزارکننده بازی‌ها و مشاغل جانبی منجر به ایجاد اشتغال خواهد شد.

عوامل مربوط به ورزش شامل تنوع در ورزش‌ها، تنوع در بازی‌ها، توجه به بازی‌های گروهی، تطابق ورزش و طبیعت، ورزشکار حامی محیط زیست می‌باشد. شکی نیست که علت اصلی گردشگری ورزشی دیدن رویداد ورزشی است به همین دلیل خصوصیات کیفی رویداد ورزشی بومی و محلی نسبت به سایر ویژگی‌ها برای گردشگرانی که با هدف دیدن این رویداد مسافرت کرده‌اند از اهمیت بالاتری برخوردار است و باید بیش از سایر مؤلفه‌ها مورد توجه قرار گیرد. این یافته‌ها با نتایج کمال آبادی‌پور و نگارستانی (۱۳۹۷) و پاپ‌زن و همکاران (۱۳۹۴) همخوان می‌باشد. در این راستا کمال آبادی‌پور و نگارستانی (۱۳۹۷) بر تنوع بازی‌ها و تنوع جنسیتی آنها تأکید دارند. پاپ‌زن و همکاران (۱۳۹۴) بیان کردند که که آموزش و تمرین مهارت‌های مختلف، برخورداری ورزش‌های بومی و محلی از تنوع و گوناگونی، سهولت انجام ورزش‌های بومی و محلی، پیوند با ساختارهای فرهنگی روستا، قابلیت سازگاری بالا با شرایط جامعه امروزی، جلوگیری از انحرافات اجتماعی در جوانان، وجود زمینه برگزاری جشنواره‌های ورزشی بومی و محلی، به عنوان مهمترین مزیت ورزش‌های بومی و محلی برای توسعه ورزش روستایی محسوب می‌شوند.

عوامل انگیزشی در این پژوهش مواردی از قبیل بهبود وضعیت ایمنی محل، افزایش امنیت، ایجاد پست‌های راهنمایی، تشویق و جوایز، برپایی سمینارها، بازاریابی سبز را شامل می‌شود. متأسفانه با توجه به واقع شدن کشور ما در خاورمیانه و مشکلات تروریستی، امنیت و ایمنی گردشگران به موضوعی مورد بحث مبدل شده که داشتن پیش‌انگاره‌های ذهنی باعث از دست دادن پتانسیل‌های جذب گردشگران خارجی شده که دادن اطمینان و تعهد حفاظت بر رفتار مسئولانه گردشگران در کنار مشوق‌های انگیزشی می‌تواند در کاهش اثرات این جوسازی‌ها مؤثر باشد همچنین گردشگران داخلی هم از خطرات محیط‌های باز و بازی‌های بومی ترس دارند که دلیل آن عدم آگاهی است. در این زمینه آگاهی و ایجاد فضای امن می‌تواند در پیشبرد توسعه گردشگری ورزشی سبز شهر بابک مؤثر باشد. در این راستا

آبھجیت^۱ (۲۰۱۷) بیان می‌کند که میزان کاهش رفتارهای طرفدار محیط زیست شرکت‌کنندگان در مسابقات ورزشی از مقصد گردشگری ورزشی بسته به درک شرکت‌کنندگان از رویداد از مسئولیت محیط زیست مقصد و زیر گروه‌های شرکت‌کننده در رویداد متفاوت است. بیکسیا^۲ (۲۰۱۴) نیز نشان داد که ارزش درک شده، رضایت و مشارکت در فعالیت می‌تواند باعث ارتقاء رفتار مسئولانه محیط زیست گردشگران شود. رامکیسون و همکاران^۳ (۲۰۱۳) امنیت و تعهد را بر انتخاب مقصد گردشگران بسیار پر اهمیت ذکر نمودند. لی^۴ (۲۰۱۳) بر تأثیر دلبستگی مکانی و تعهد حفاظت بر رفتار مسئولانه گردشگران در برابر محیط زیست تأکید دارد.

عوامل محیطی در پژوهش حاضر دارای مؤلفه‌های طبیعت گردی، جاذبه‌های طبیعی بکر، حفاظت منابع طبیعی، مبلمان روستایی، بهداشت و سلامت، جاذبه‌های تاریخی، محیط زیست پایدار بود. جاذبه‌های طبیعی و تاریخی یک کشور به علت ایجاد تنوع و نشاط در آنها و همچنین به وجود آوردن لحظات شاد برای آنها می‌توانند از عوامل جذاب برای برگزاری مسابقات و ایجاد میل و رغبت در ورزشکاران جهت مسافرت به آن کشور باشد. این یافته‌ها با نتایج گل‌زاده و میرآبادی (۱۳۹۸)، گاوریلیوئیک و ماکسیموویچ (۲۰۱۸)، مک کوئل و همکاران (۲۰۱۶) و رامکیسون و همکاران (۲۰۱۳) همخوانی دارد. گل‌زاده و میرآبادی (۱۳۹۸) نیز متغیرهای سرمایه‌گذاری و تأمین منابع مالی، زیرساخت‌ها و تأسیسات مختلف گردشگری و عوامل محیطی را به عنوان اثرگذارترین و مهم‌ترین عواملی که می‌توانند موجب رونق و توسعه گردشگری بازی‌های بومی و محلی شهرستان تبریز شوند را مشخص ساختند. پازکی و پوردخانی (۱۳۹۳) جاذبه‌های طبیعی و محلی و تاریخی را جزء مهم‌ترین عوامل جذب گردشگر سبز می‌داند. گاوریلیوئیک و ماکسیموویچ (۲۰۱۸) بیان داشت که محیط زیست حفاظت شده و میراث فرهنگی و دارایی‌های طبیعی حفظ شده از طریق کاهش استفاده از انرژی و کاهش آلودگی‌های خطرناک در نتیجه منجر به بهبود زیست‌محیطی بخش گردشگری خواهد شد. آبھجیت (۲۰۱۷) پیشنهاد می‌کند که دولت‌ها در زمینه تشویق به استفاده از فناوری‌های پاکیزه در بخش گردشگری نقش حیاتی دارند و باید در این زمینه

1. Abhijit

2. Bixia

3. Ramkissoon et al

4. Lee

برنامه‌ریزی‌های جدی انجام دهند. مک کوئل و همکاران^۱ (۲۰۱۶) تنوع زیستی را در انتخاب مقصد گردشگری سبز بسیار با اهمیت می‌دانند. رامکیسون و همکاران (۲۰۱۳) دل‌بستگی مکانی و محیطی را مهمترین عامل انتخاب مقصد گردشگران سبز معرفی می‌کنند.

یافته‌ها نشان داد که عامل مرتبط با ورزش دارای بالاترین اهمیت و عامل اقتصادی کمترین اهمیت را در گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی دارا می‌باشد. همچنین در بین زیر مؤلفه‌ها توجه به بازی‌های گروهی، تخصیص اتوبوس و تنوع در بازی‌ها مهمترین مؤلفه‌ها و مؤلفه‌های برگزاری نمایشگاه‌های تجاری، بهبود وضعیت ایمنی محل، بودجه دولتی و افزایش امنیت دارای کمترین تأثیرگذاری بر گردشگری ورزشی سبز با توجه به بازی‌های بومی - محلی بودند. بنابراین هر اندازه یک ورزش مهیج‌تر، همگانی‌تر و انجام آن آسانتر و قابل درک‌تر برای تماشاگران باشد در بین عموم با اقبالی بیشتری روبرو می‌شود. گردشگران ورزشی را که در آن کمترین آسیب به طبیعت وارد شده و در عین حال از اصالت و هیجان بومی برخوردار باشد مورد توجه قرار می‌دهند، در حقیقت پیوند ورزش و طبیعت به مثابه پیوند انسان با روح خود است. ورزش و طبیعت هر دو دارای جاذبه‌های دلنواز و چشم‌نوازی هستند که تلفیق این دو در توسعه گردشگری و جذب گردشگران اهمیت بسیار زیادی دارد. از سوی دیگر گردشگری سبز بدون در نظر گرفتن جاذبه‌های محیطی به نظر غیر ممکن می‌رسد اکوتوریسم شاخص‌ترین نوع گردشگری در ایران است که با فرهنگ مردم عجین شده است. نهایتاً اینکه وجود امکانات و تجهیزات پیشرفته تمرینی، از جمله مواردی بوده که در عامل زیرساخت‌ها مورد تأیید قرار گرفته است. امکانات و تجهیزات استاندارد و بهینه و باکیفیت بالا موجب می‌گردد تا ورزشکاران آمادگی خود را تا شروع مسابقات حفظ کنند؛ از این رو عدم امکانات و تجهیزات ورزشی استاندارد به عنوان یکی از چالش‌های اصلی توسعه صنعت گردشگری ورزشی شهر بابک با توجه به ورزش‌های بومی و محلی می‌باشد. از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به محدودیت‌های ساختاری، مقررات و ضوابط سازمان و نوع روابط انسانی و ملاحظات انسانی در عدم صداقت در مصاحبه‌ها و تکمیل پرسشنامه‌ها تأثیر گذار اشاره کرد. همچنین می‌توان به عدم استفاده مسئولین و متولیان حوزه ورزش و گردشگری به استفاده از یافته‌های پژوهشی چه در این

تحقیق چه در پژوهش‌های مرتبط که در مصاحبه‌ها هم به آن اشاره کرد. در حوزه مورد مطالعه، پیامدهای این تحقیق می‌تواند گسترده باشد و به متولیان، سیاست‌گذاران، هیئت‌های گردشگری و سازمان‌های فرهنگی درگیر در میزبانی آنها راهنمایی کند. با شناخت ارزش بازی‌های بومی در زمینه وسیع‌تر گردشگری ورزشی، ذینفعان می‌توانند استراتژی‌هایی را برای ترویج شیوه‌های گردشگری پایدار، حفظ میراث فرهنگی و تقویت رشد اقتصادی فراگیر توسعه دهند. نتایج این مطالعه باید به گفتمان جاری در مورد تلاقی فرهنگ، ورزش و گردشگری کمک کند و بر اهمیت بازی‌های بومی به عنوان یک دارایی منحصربه‌فرد و ناشناخته در چشم‌انداز گردشگری ورزشی در ایران تأکید کند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم کفایت می‌کند.

سپاسگزاری

از تمامی اساتید، داوران و عزیزانی که ما را در مسیر اجرای این پژوهش و به صورت مادی و معنوی یاری نمودند کمال تشکر و قدرانی را داریم.

ORCID

Mahboobeh Rouzbahani

<https://orcid.org/0000-0002-3834-0786>

Fateh Farazyani

<https://orcid.org/0000-0001-8340-4825>

Monavar ghagoori

<https://orcid.org/0009-0000-4845-4704>

منابع

پاپ‌زن، عبدالحمید؛ آگهی، حسین و شاه‌مرادی، مهنا (۱۳۹۴). توسعه ورزش روستایی با محوریت ورزش‌های بومی و محلی. دوفصلنامه مدیریت و توسعه ورزش، سال چهارم، شماره ۲، ص ۱۴-۱.

پازکی، معصومه و یوردخانی، مختار (۱۳۹۳). واکاوی و بررسی عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری سبز روستای توجال (بر اساس روش تئوری بنیادین). فصلنامه علمی و پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۷(۱)، ۲۳۷-۲۴۸.

- بصیرت بهزاد، مریم و شرقی، طاهره (۱۳۹۸). نقش ورزش‌های بومی محلی بر توسعه پایدار و جذب گردشگر در روستا، همایش بین‌المللی افق‌های نوین در علوم ورزشی و سلامت، تهران، انجمن افق نوین علم و فناوری، ص ۱۲۱-۱۱۱.
- بهاران، پوریا، فروغی پور، حمید، و آقایی، نجف. (۱۴۰۰). طراحی مدل توسعه گردشگری ورزشی با تأکید بر عوامل طبیعی (مطالعه موردی: استان لرستان). مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۲۰(۵۱)، ۲۷۲-۲۵۵. SID. <https://sid.ir/paper/412653/fa>.
- حسینی، رضا (۱۳۹۲). ترویج گردشگری سبز به منظور پایداری آینده، فصلنامه آموزشی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی مدیریت شهری نوین، ۱(۱)، ۱۹۱-۱۵۵.
- حسن زاده، فریا (۱۳۹۴). گردشگری سبز، محیط زیست و توسعه پایدار. مجله فضای گردشگری. سال چهارم، شماره ۱۴، ص ۴۸-۳۹.
- زیتونلی، عبدالحمید؛ هنری، حبیب و فراهانی، ابوالفضل (۱۳۹۱). شناسایی توانمندی‌های گردشگری ورزشی استان گلستان. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۱(۱)، ۷۱-۸۳.
- غفوری، فرزاد؛ بابایی سلطانقلی، حامد و شهلایی، جواد (۱۳۹۸). بررسی تأثیر بازی‌های بومی و محلی بر افزایش در تولید ناخالص داخلی و ایجاد اشتغال. مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۳، شماره ۶۵، ص ۳۸-۲۷.
- کمال آبادی‌پور، مریم و نگارستانی، محسن (۱۳۹۷). معرفی بازی‌های بومی و محلی شهرستان بردسیر مطالعه موردی سال ۹۷. کنفرانس بین‌المللی مطالعات زبان، ادبیات و فرهنگ، تفلیس، گرجستان، دبیرخانه دائمی کنفرانس، ص ۷۹-۸۸.
- گل‌زاده، ملیحه م میرآبادی، مصطفی (۱۳۹۸). تحلیلی بر وضعیت گردشگری ورزشی و عوامل مؤثر بر توسعه آن با تأکید بر بازی‌های بومی و محلی (نمونه موردی: شهرستان تبریز). نشریه علمی جغرافیا و برنامه‌ریزی، ۲۳(۶۷)، ۳۰۷-۲۸۷.
- میرباقری، میرناصر؛ میرزایی، حسین و اسدی، فاطمه (۱۳۹۸). بررسی راهبردهای توسعه صنعت گردشگری در بستر ICT در استان آذربایجان شرقی. فصلنامه علمی پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، ۱۱(۳)، ۲۲۰-۲۰۳.
- معدنی، جواد، زارع، رحیم، و محمودی، احمد. (۱۴۰۱). نقش گردشگری ورزشی در ترویج رفتارهای سبز گردشگران. مطالعات مدیریت گردشگری (مطالعات جهانگردی)، ۱۷(۶۰)، ۹-۴۵. SID. <https://sid.ir/paper/1054205/fa>.

موسوی، رضا، امیدی نجف آبادی، مریم، میردامادی، سیدمهدی، و فرج اله حسینی، سیدجمال. (۱۴۰۰). الگوی توسعه گردشگری ورزشی پایدار با رویکرد ورزش‌های روستایی و بازی‌های بومی و محلی. مطالعات مدیریت گردشگری (مطالعات جهانگردی)، ۱۶(۵۵)، ۲۹۱-۲۵۷. SID. <https://sid.ir/paper/1031473/fa>

References

- Abhijit, D., 2017. "Sports tourism: Issues ssues and impacts: An anthropological overview", *International Journal of Current Research*: 9(8);567-575.
- Bixia, C., Zhenmian, Q., 2013. Green tourism in Japan: opportunities for a GIAHS pilot site. *Journal of resources and ecology*, 4(3):285-292.
- Gavrilović, Z., Maksimović M., 2018. Green innovations in the tourism sector, *Strategic Management*: 23(1):36-42.
- Gotham, K.F., Lewis, J.A., 2015. Green Tourism and the Ambiguities of Sustainability Discourse: The Case of New Orleans's Lower Ninth Ward. *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development (IJSESD)*: 6(2):57-73.
- Lee, T.H., 2013. Environmentally responsible behavior of nature-based tourists: Related concepts, measurement, and research. *Journal of Tourism & Hospitality*: 2 (2): 12-19.
- McCullough, B., Kellison, p., 2016. Go Green for the Home Team: Sense of Place and Environmental Sustainability in Sport. *Journal of Sustainability Education*: 11(2):44-53.
- Mitra, A., Khan, A., 2017. Green Tourism Management in India- 'A 3D Study of the Seven Sisters States of North-East with Special Reference to Eco-Tourism. *International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology*, 6(4): 6923-6932.
- Norgard, C., 2005. Education through play and game – Danish experiences. In: *International Journal for Eastern Sports & Physical Education*, Suwon/Korea: 3(1): 166-197.
- Ntelezi, A. I., Bama, H. K. N., & Muresherwa, G. (2024, March). Indigenous Games as a Catalyst for Sport Tourism Development in South Africa. In *International Conference on Tourism Research* (Vol. 7, No. 1, pp. 453-460).
- Mousavi, R., Najafabadi, M. O., Mirdamadi, S. M., & Hosseini, S. J. F. (2022). Rural sports and local games: missing link between sports tourism development and sustainability. *Journal of Sport & Tourism*, 26(3), 201–223. <https://doi.org/10.1080/14775085.2022.2058069>
- Ramkissoon, H., Smith, L.D.G., Weiler, B., 2013. Testing the dimensionality of place attachment and its relationships with place satisfaction and pro-environmental behaviours: A structural equation modeling approach. *Tourism Management*, 36, 552-566 .

Yan, J., Hong, L., 2011. Study on the Construction of Green Service Supply Chain of the Travel Agency. E -Business and E -Government (ICEE): 8(3): 12-23.

استناد به این مقاله: روزبهانی، مجبویه، فرازبانی، فاتح، غفوری هاوشکی، منور. (۱۴۰۳). تحلیل سلسله مراتبی عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی سبز با تاکید بر به بازی های بومی - محلی. مدیریت توسعه پایدار در ورزش، ۱۳(۱۳)، ۱-۲۷.

Sustainable Development Sport Management Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.